

14. II - 05. III Милијана Радовановић
ВЕЛИКА ГАЛЕРИЈА ДОМА ВОЈСКЕ СЦГ БЕОГРАД 2006.

У РЕЧИМА БОЈА

Постојање је разлог за игру и радовање и када се рат испречи...

У души порекла, намери дуге, неговању истрајности, у љубави разбуде, сазнавања, игри смисла, у озбиљности рада траје радост дужина, приче, среће или добра заинтересованих страна. Мир је интерес свих сукоба и тешких завада као посебно изобразење, овде испод облака, узвишена брда судбина, необична књига истина о потреби за умећем...

Између виђеног и оног што се не да, између врлети сна и јаве, познатог и новог, различитог и свакидашњег, сијају варнице даљина или мачије очи златне прашине што одређује вредности свему. Игра као песма, дар стварности у речима боја или прави пут без краја. Или је обојена збиља речита стварност могућих помирења тим ходиштем. Живот разигран а изричит, предметан а жив од црног и белог, смисаон и одрастао. Олако предан или тврдо продат времену? Посвађан са простором?

Одавно, из колевке Хришћанства, дато нам је на знање: да нема истине без лепоте постојања иза добра, да је доброта веродостојност лепоте а лепота живљења је стварност која праведност тражи у доброти... Човек без јасних потреба није битан лепоти реда. Бити човек је чување истине у постојаним добрима... Тако је то од памтивека...

Бдење је облик посебне хвале потомству. Пристанак свих страна образа на узор човечности. И нема човека а да није изабрао неку од стаза коју нуди место Кумове сламе, и ту на том путу и са те стране он би трагао и пребирао вероватно и невероватно.

Боговетни век свој. Целитељно из кртице бар једног од праискона. Нема играња са стварношћу, јер збиља листа прегледе стрпљиво као што човек за собом трага сам, упорно па и јасније него би ико други учинио то по тражењу или приморавањем. То заузеће означава великост посвећивања по смислу пролазности у следу. Игра је она чаробница и Суђаја која сабира ројеве мишљења, ређа их и препорађа у целовито биће реда и рада дајући нову прилику човеку, па зато имамо човека ограђеног бојом: било да је зна, воли, хоће, користи или јој слугује измену лепотом истине или висином мира.

ОДБЕГЛИ ЗМАЈ

Изграђеној палети Милијане Радовановић

Земљане боје своју чудесну мисију показују посебно за раног орања у тек закораченом пролећу. Окер, устајала чоколада, црне обрве масне, а тек распон сивила од маслинасте до сахарске из опраног пешчара, труп је загашен у кармину, вришти усирена крв, и креч се свуда посвађао па и лукаво помешао. Јата станарица круже са тек пристиглим селицама, а и неизоставни гаврани су ту. Има и грабљивица на још добро хладном ветру испод голубије капе плаветнила. Зорни су крајолици јужни. Овде у кошу балканске постојбине све је чудесно. Лична обичност европска. Чак и незаорани, они се намећу цртежом, игром и нашараним бојама. И недодирљиви предели студени изнад дубоких бразди имају своју топлу одору вековног ткања. Па и све оне недоступне пртине, стопе, кршеви, зубати гребени планина, понори, пећине, котлине, косине до ливада тек уз ивице густих шума модром стрмином, претеће реке, ћудљиве стазе и путеви, голе одерине из бујица и провала. Тако и снегови чести, крупни и обилати изазивају очи богатим записом и претњом. Све се врсте броје на прсте, а сметови као вредни и снажни зетови, усправљају се покорно бројећи саднице за кораке своје. И све се познаје у сакривеном трајању. И као да није то ту што се вије огледало беле тајне, тако било, одједном се изокренуло, сада су снеговита стада рујна, чобански чопори, застали и снени лабудови, избеглички станови, јаловине или постељине... Беле се странице рашчупане књиге, остале у игри деце, ветром разнете да се са њих чупају слова и немушт старине пребира у скритости.

Август је мирисао на порушене салаше. Смењивала се наоблака. Сенке играју превртно коло обојења и силине обрисаних ликова. Одједном се натмури. И хоће и неће падавина. Натезу се ситне капи, домишљају...

Љуља се велико корито побеглог мора. Благ је ветар трчкарао кровљем и њихао старе тарабе. Око димњака облаци ниски, дружина знана, стог и запласти, клупко је суботњег предвечерја. Прошао је трећи одгризак глиненог дана...

Празним улицама, у полумраку захлађења, трубило је јасно питање. То трескање беше вртешка, ћошак по ћошак. Ми смо оставили оне зидове, своје знаке, сродности великих трагова, неслични путовању, оволиким сабором супротности, подударни искривљеном кругу. Ишли смо споро и различито. До граница крајности... У том видокругу били смо бирани збор лутања прегалаштвом. Знали смо да слични нису једнаки...

Шта је добро? Удаљавати се од битног вештином сокола или грабежа? Где бити? У чијем телу? Предмет или организам? Бити млад и живахан. Живети. Причом из воза промишљати једно скромно сутра. Или боље, још даље и више, пешке. Шта је добро? Оно најбоље туђе или наше?...

Мађаршор. Уз пругу где се сомборске одвајају од шина за Суботицу, а са друге стране су атарске леније кулских паора и пољски блатњавко за сусрете са Словацима из Лалића. Одатле се лако стигне у Козару, даље и до канала у Косанчићу, а поред воде до великих села дођоша. Торжа и Куцура заврћу тај обруч.

Ноздрвама се ширио мирис лишјајева и тишине дворишта. Трава махом зеленија од маховине. Прострте и нежно нагужване освојиле двориште, тамо до ограде где је била башта. Дебели слој зеленог узјахао наведене дужи поред зидова, а стазица истих стопа и прашњавог израза зауздата црвеним циглама. Ту је дремао сачек. Крај, чекач само за оне који први пут ту сврате или дођу одједном, а и ко зна хоће ли опет имати питања, жељу или намеру. Густ, кисео и сив засун љуљао се средином тишине.

Нису то биле загонетке, нису ни димови а ни праменови магала, нису...

Некако је све ту било за промишљено одгонетање, као враџбина нека, но ипак без сумње, без сујеверја, устегнуто баш помало сродном језику.

Испред куће, нагнут благо започетим рђањем, усиреним црвенилом, до јаругице, остављен ауто. На утабаним и раскреченим седиштима мирно лежаše у комадима, још пре неповезане приче са залажењем вечерњих жаруља, понешто тугаљивости од жала. Згрчена детињства, преврнута, гола, ћуте и седе устајалим мирисом шкољкине доље. Уз дужину куће, клецкаво са улице, на два оборена забата, дрвена и широка врата, лево, залепљена по зиду, а у њих гледа затрпани летњиковац. Као изгубљена, урасла, са скоцканим прозорчићима, изгледала су недирана, нацртана а по отварању мало нејасна... А тек поткровље

Зелени бор у сред дворишта хтео је више и најбоље. Његови путеви су били одавно испремештани и узнакрштани. И није био огроман према разноврсности и наспрамним захтевима. Опет, успевао је лети да шири хладовину и влажност, да спасе сваки тренутак мимоилажења, смолну и игличасту раширеност над свим зрнцима прашине...

**Милорад Д. Бубања, путописац
и сликар пожутелих сећања**

МИЛИЈАНА РАДОВАНОВИЋ

Рођена 1974. године у К.Митровици. 1998.године дипломирала на АКАДЕМИЈИ УМЕТНОСТИ у Новом Саду, одсек сликарства, у класи проф. Ј.Ракиџића и проф. Бранке Јанковић-Кнежевић.

2000. године примљена у чланство УЛУВ-а.

Стан и атеље: Врбас, Петефи Бригаде 19, тел.021. 797-635, 064. 226-77-54

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ: 1998. Кула, 1998. Врбас, 2001. Нови Сад-галерија УЛУВ-а, 2001. Панчево, 2001. Рума-Завичајни музеј, 2002. Нови Сада-галерија Мост, 2002. Врбас, 2002. Сомбор, 2005. Врбас, 2006. Београд-Дом војске СЦГ/са Ј.Бајовић и М.Брковић/
КОЛЕКТИВНЕ ИЗЛОЖБЕ: 1995. Салон Врбас, 1996. Рупа-Нови Сад, 1996. Клуб Војске Југославије-Београд, 1996. СПЕНС-Нови Сад, 1996. Академија Уметности-Нови Сад, 1997. Бијенале студентског цртежа-Београд, 1997. Бијенале београдског цртежа-Отворени Универзитет, 1997. Новосадски Ликовни Салон, 1997. Павиљон Цвијета Зузорић-Бијенале југословенског цртежа, 1997. Нови Сад-Инсталација у оквиру ИНФАНТ-а, 1998. Изложба ђака и професора Гимназије Врбас, 2000. УЛУВ-пријем у чланство-Нови Сад, 2000. Културни Центар Београд, 2000. Јесењи Салон-Врбас, 2000. ЈУ Палета младих-Врбас, 2001. Ликовни Салон-Врбас.

ИГРА СТАМЕНОГ ИЗРАЗА

Милијани Радовановић, човеку и сликару

Сваки је човек природи својствен. Стално! Смисаоним током трајања, и са посебним, или одгајеном бити. Или подучавањем постањског реда... Сабиран са свих страна, тера злу куд како не би морао да жмури. Бива и живахан и млад, недвосмислено, да би животом пркосио. Чак то мало времена, преостало за приватност умишљеног, уточиште је среће, рода и чулности. Одмотавано клупко има у себи духовне вредности народа, за себе, због окружења, због путовања ка добром. Увек због доброте...

Сва заузећа женскога човека гаје чврсту мисаоност. Негују је и чине да буде проткана, упредена судбина. Без тог низања, или предива, нема јој и дужине и пута, нада и вера нису обојени јасно за сутра, а за оно часно клупче скромности. То треба да буде истрајавање личне приповести и у низу свих поредака, рада као прилога истинитости, а дела као чињења и чињенице да су опака пролазност и њене опсене укроћене. Одвајкада је тако, тако и размеђом два потоња века траје смисаона борба за културу.

То чине храбри појединци. И деца израстала из озбиљних прошлости и у одраслим играма садашњег бића. Ето тако речено, увек се враћају сви дани детињства што на срећу јединствену личе. А одатле се лако брани и јача успомена на вредности. И то траје у човеку од посебног за вечно, од обичног ка немогућем и од посвећеног ка бескрајном.

И нема дарова без напорног рада, без играња. Без тога ничега није. Игра је одабрана и сабрана чаробница што препорађа околности и нове прилике човеку, за човека и у човеку. Као вера и љубав, као узвишеност позива... Сваки је час немерљивост тренутака духовне лепоте и то гнезди непрекидни пој, бригу и мудрост образоватељства. Није невероватно, једно велико јуче је већ данас одвише као баштина сутрашњице, обојена лепота и прича...

Нема ваљаности без застоја светлости у времену. Нема ни времена које нас не чисти и испуњава. У простору време је речито за дружбе. У сва три могућа облика Пете стране света и Четврте димензије. Јасан бити и речит у слици казавши битно. Обожавање природе се тако продубљује. Све се рађа, обнавља и препорађа док тече и расте. Као тајна. Као бура. Као промена пред душом, иза ње или у њој. Решења има на претек...

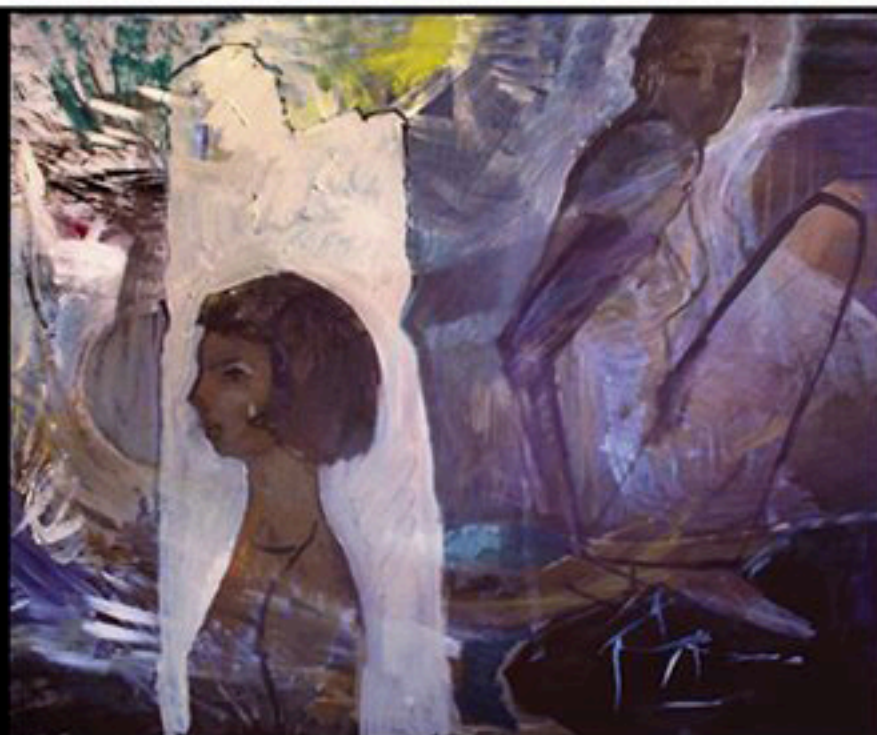
Стамена истина свега је добро. Оно са оивичене палете гради пирамиду наслеђа, изграђује велико сутра за културу у лепоти обичаја.

Miroslav Radovanović, čoveku i slicaru

IGRA STAMENOG IZRAZA

Svega je čovek prirodni srodnik. Stalno! Smeštanom tokom vremena, i sa posebnim, isti odgađenošću biti. Ili podražavajući postavljenog reda...
 Sažrtan sa svih strana, para zlu mud kako ne bi morao da živi. Biva i živakan i mlad, nedvosmisleno, da bi živostom prasio. Mak to malo vremena, proročanstvo za pravilnost univerzalnog, utonivši je sreće, roda i čelnosti. Odraslovanu ključu ima u sebi duhovne vrednosti naroda, za sebe, zbog okruženja, zbog putovanja ka dobrom. Uvek zbog dobrote.
 Sva žudeća živost čoveka daje čestu miselnost. Neću je i čine da bude protkana, upredena sudbina. Bez tog neznanja, ili prediva, nema još i drvine i puta, nada i vera nisu oborini jasno za sutra, a za ono časno ključno skromnosti. To treba da bude istraživanje lene privlačnosti i u niku svih porredaka, rada kao priloga istinitosti, a dela kao činjenja i činjenice da su opaka propaznost i njene opone ukropljene. Odraslovanu je tako, tako i rasvetlom dva pogleda veka traže smislona borba za kulturu.
 To čine hrabri pojedinci. I deca izrastala iz sobičnih prošlosti i u odraslim igraju odatnjeg beja. Eto tako rečeno, uvek se vraćaju sve dani detinjstva što na sreću jedinstvenu lica. A odatle se tako brani i jana uslovena na vrednosti. I to traje u čoveku od posebnog za veno, od običnog ka nemogućem i od posebnog ka beskraju.

I nema darova bez nalopnog rada, bez igraња. Bez toga ničeta nije. Igra je odabrana i sabrana čarobnica što prepoređa sklonosti i nove pretnje čoveku, za čoveka i u čoveku. Kao vera i ljubav, kao uzvišenost posla... Svega je čas nemerljivost trenulaka duhovne lepote i to pveda neprekidni po, brigu i mudrost obrazovništva. Nije neverovatno, jedno veliko ljne ja veš dancu odavice kao baština sutrašnjice, obijena lepota i priča...
 Nema valjanosti bez zastaja svetlosti u vremenu. Nema ni vremena koje nas ne čisti i istužava. U prostoru vreme je rečeno za družbe. U sva tri možuća oblika Pola strane sveta i Četvrti dimenzije. Jasni biti i renet u slici glasoviti bitno. Obožavanje prirode se tako produbluje. Sve se rađa, obnavlja i prepoređa dok lene i raste. Kao taru. Kao bura. Kao promena pred dušom, izda me ili u noć. Rešenja ima na pretek...

Stamenka istina svega je dobro. Ono sa omeđene palette gradi piramidu nasleđa, izgrađuje veliko sutra za kulturu u lepote obećaja.

U Beogradu 20. januara 2008.

Miroslav Đ. Bubišić, slikar-grafičar

МИЛИЈАНА РАДОВАНОВИЋ

Рођена 1974. године у К.Митровици. 1998.године дипломирала на АКАДЕМИЈИ УМЕТНОСТИ у Новом Саду, одсек сликарства, у класи проф. Ј.Ракићића и проф. Бранке Јанковић-Кнежевић. 2000. године примљена у чланство УЛУВ-а.

Стан и атеље: Врбас, Петефи Бригаде 19, тел.021. 797-635, 064. 226-77-54

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ: 1998. Кула, 1998. Врбас, 2001. Нови Сад -галерија УЛУВ-а, 2001. Панчево, 2001. Рума -Завичајни музеј, 2002. Нови Сада -галерија Мост, 2002. Врбас, 2002. Сомбор, 2005. Врбас, 2006. Београд -Дом војске СЦГ/са Ј.Бајовић и М.Брковић/
КОЛЕКТИВНЕ ИЗЛОЖБЕ: 1995. Салон Врбас, 1996. Рупа-Нови Сад, 1996. Клуб Војске Југославије-Београд, 1996. СПЕНС-Нови Сад, 1996. Академија Уметности-Нови Сад, 1997. Бијенале студентског цртежа-Београд, 1997. Бијенале београдског цртежа - Отворени Универзитет, 1997. Новосадски Ликовни Салон, 1997. Павиљон Цвијета Зузорић-Бијенале југословенског цртежа, 1997. Нови Сад -Инсталација у оквиру ИНФАНТ-а, 1998. Изложба Ђака и професора Гимназије Врбас, 2000. УЛУВ -пријем у чланство-Нови Сад, 2000. Културни Центар Београд, 2000. Јесењи Салон-Врбас, 2000. ЈУ Палета младих -Врбас, 2001. Ликовни Салон-Врбас.

Милијана Радовановић

САМОСТАЛНА ИЗЛОЖБА

ВЕЛИКА ГАЛЕРИЈА
ДОМА ВОЈСКЕ СЦГ
БЕОГРАД 14.II - 05.III 2006.